

1 חוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה), התשמ"ט-1989

פרק א': מטרת החוק

1. מטרה

2-

10.

חוק זה בא לתקן, לבטל או להאריך את תקפם של חוקים שונים, ולקבוע הוראות נוספות, במטרה לצמצם את הוצאות המדינה ולהגדיל את הכנסותיה באופן שיאפשר השגת יעדי התקציב לשנת הכספים 1989 והשגת יעדי המדיניות הכלכלית.

פרק ב': תיקוני חקיקה

(תיקונים עקיפים - הוכנסו בחוקים השונים).

11. תיקון לשעה בחוק הביטוח הלאומי

בתקופה שמיום כ"ז באייר תשמ"ט (1 ביוני 1989) עד יום ז' בסיון תש"ן (31 במאי 1990) ייקרא חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח-1968, כאילו -

(1) במקום סעיף 6 בא:

6. (א) נוצרה זכות לקיצבה או לתוספת לקיצבה לפי

פרק זה, תשולם הקיצבה או התוספת החל באחד

בחודש שלאחר המועד שבו נוצרה הזכות כאמור.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), אם היה הזכאי

לקיצבה זכאי גם לגימלה לפי חוק הבטחת הכנסה,

התשמ"א-1980, בעד החודש שבו נוצרה הזכות

לקיצבה, תשולם הקיצבה החל באחד בחודש שבו

נוצרה הזכות כאמור, ובלבד שלא תשולם קיצבת

שאירים בעד חודש שבעדו שולמה קיצבת זקנה לפי

פרק ב' או קיצבת נכות לפי פרק ו' למבוטח

שמכוחו משולמת קיצבת השאירים.";

(2) בסעיף 114, אחרי "באחד בחודש" בא "שלאחר המועד".

"תחילת

תקופת

התשלום

פרק ג': תשלומים של רשויות למדינה

12. תשלום רשות השידור למדינה

בשנת הכספים 1989 תשלם רשות השידור לאוצר המדינה סכום של 50 מיליון שקלים חדשים; הסכום האמור ישולם בארבעה תשלומים רבעוניים שווים ורצופים וישמש להקטנת חובות המדינה.

13. תשלום רשות הדואר למדינה

בשנת הכספים 1989 תשלום רשות הדואר לאוצר המדינה סכום של 7 מיליון שקלים חדשים; הסכום האמור ישולם בארבעה תשלומים רבעוניים שווים ורצופים; כל תשלום ישולם בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן (להלן - המדד) מן המדד שפורסם לחודש פברואר 1989 עד המדד שפורסם לאחרונה לפני יום התשלום; שר התקשורת ושר האוצר רשאים לשנות את הסכום האמור בהתחשב בריבית התחשיבית הנזקפת במאזן וביכולתה הכלכלית של הרשות.

פרק ד': משק הגז

14. הגדרות

(תיקונים: התשס"ח, התשע"ז, התשע"ח, התשפ"ד)

בפרק זה -

"בעל זיקה" - כהגדרתו בחוק משק הגז הטבעי, התשס"ב-2002;

"בעל פיקדון" - צרכן גז ביתי ששילם לספק גז דמי פיקדון בעד הספקת ציוד גז מושאל;

"גז" - גז פחממני מעובה;

"דמי פיגורים" ו"ריבית שקלית" - כהגדרתם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961;

"חוק פסיקת ריבית והצמדה" - חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961;

"מכל נייח" - לרבות האבזרים שעל פתחי המכל, וכן שאר אבזרי המכל והמערכת המשמשת להגנה קטודית, בהתאם לתקן ישראלי ת"י 158;

"המנהל" - מנהל מינהל הדלק במשרד האנרגיה;

"ספק גז" - מי שעוסק במכירה או בשיווק של גז;

"ספק גז ביתי" - ספק גז המספק גז לצרכן גז ביתי;

"ספק גז יוצא" - ספק גז שצרכן גז הודיע לו על החלטתו לסיים חוזה להספקת גז עמו, בהתאם להוראות לפי חוק זה;

"ספק גז נכנס" - ספק גז שצרכן גז הודיע לו על החלטתו להתקשר עמו בחוזה להספקת גז;

"ציוד גז מושאל" - ציוד גז שהוא בבעלות ספק גז ומושאל לצרכן גז ביתי, למעט מכל נייח;

"צרכן גז" - מי שרוכש גז לצריכה עצמית;

"צרכן גז ביתי" - צרכן גז הרוכש גז לשימוש ביתי, גם אם מערכת הספקת הגז המשמשת אותו, משמשת צרכן גז הרוכש גז שלא לשימוש ביתי;

"המועד הקובע" - המועד שיקבע שר האנרגיה והתשתית בצו באישור ועדת הכספים של הכנסת, ומותר בצו כאמור לקבוע מועדים קבועים שונים לענין הוראות שונות בפרק זה;

"השר" - שר התשתיות הלאומיות האנרגיה והמים.

15. ביטול הסדר מבנה המחיר

כל הסדר, מפורש או מכללא, שהיה נהוג עובר למועד הקובע בין מינהל הדלק לבין ספק גז, הקשור, במישרין או בעקיפין, במבנה מחיר הגז ובקביעת מחיר הגז לצרכן ובדרכי עדכונם, יהיה בטל לגבי גז שיימכר אחרי המועד הקובע.

16. ספקי גז נוספים

החל במועד הקובע יהיה כל אדם רשאי לעסוק ביבוא, במכירה או בשיווק של גז, בכפוף להוראות כל דין; בתי הזיקוק יהיו חייבים למכור גז לכל ספק גז כאמור, באופן ובמועד שייקבעו בתקנות.

17. רכישת גז בידי צרכנים

צרכן גז רשאי לרכוש גז מכל ספק גז, וספק גז לא יהיה רשאי לאכוף על צרכן גז להמשיך ולרכוש גז ממנו או באמצעותו, אם צרכן הגז הודיע על רצונו לסיים את החוזה שביניהם ותנאי החוזה בדבר החזרת ציוד ופקדון נתמלאו.

17א. איסור התקשרות

[תיקונים: התשס"ח, התשע"ד, התשפ"ד (מס' 2)]

(א) מסר צרכן גז ביתי לספק גז יוצא הודעה, לא יתקשר ספק הגז היוצא או כל ספק גז אחר שהוא בעל זיקה אליו, או מי מטעמו, עם צרכן הגז הביתי ולא יציע לו הטבות כלשהן, בקשר עם הספקת גז, במשך שישה חודשים מיום מתן ההודעה; בסעיף זה, "הודעה" - הודעה בכתב של צרכן גז ביתי לספק גז יוצא על החלטתו לסיים חוזה להספקת גז עמו ובה מצוינים תאריך ההודעה ופרטיו המזהים של הצרכן, לרבות שם הצרכן וכתובתו.

(ב) (בוטל).

17ב. איסור סירוב בלתי סביר

[תיקונים: התשס"ח, התשע"ד, התשע"ח, התשפ"ד (מס' 2)]

(א) ספק גז העוסק בשיווק גז בפריסה ארצית, לא יסרב לתת שירות הספקת גז לצרכן גז ביתי שאינו מקבל את שירותיו כאמור ומבקש לקבלם, באותו אזור שבו הוא מספק גז, בתנאים דומים לתנאים שבהם הוא מספק את השירות לצרכן גז ביתי דומה, זולת אם הראה כי קיימים טעמים המצדיקים אי-מתן השירות בתנאים דומים (להלן - סירוב בלתי סביר); השר רשאי לקבוע, אם מצא לנכון, נסיבות ותנאים, אשר ייחשבו לסירוב בלתי סביר, טעמים המצדיקים אי-מתן שירות, וכן תנאים אשר ייחשבו דומים לעניין סעיף זה.

(ב) (בוטל).

(ג) בסעיף זה, "שיווק גז בפריסה ארצית" - שיווק גז בשלושה מחוזות או יותר ממחוזות המדינה, כאמור בהודעה על חלוקת שטח המדינה למחוזות ולנפות ותיאור גבולותיהם, לפי סעיף 3 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948.

17ג. הארכת הוראות שעה

[תיקונים: התשס"ח, התשע"ד, התשע"ח, התשפ"ד (מס' 2)]

(בוטל).

17ג1. איסור הצעת תנאי התקשרות שונים לצרכני גז בחוזה להספקת גז באמצעות אותה מערכת גז מרכזית

[תיקונים: התשע"ז, התשפ"א]

(א) בלי לגרוע מהוראות סעיף 17ב -

(1) ספק גז חדש יציע לכל צרכני הגז שמיתקן הגז שלהם מחובר לאותה מערכת גז מרכזית את אותם תנאי התקשרות;

(2) הציע ספק גז ביתי לצרכן גז ביתי שקשור עמו בחוזה, או שהיה קשור עמו בחוזה בשנה שקדמה למועד ההצעה, תנאי התקשרות השונים מתנאי ההתקשרות שנקבעו בחוזה האמור, יציע את אותם תנאי התקשרות לשאר הצרכנים הקשורים עמו בחוזה להספקת גז באמצעות אותה מערכת גז מרכזית, בתוך 10 ימים מהמועד שבו הציע את התנאים השונים כאמור;

(3) נחתם חוזה לפי הוראות פסקה (1) או השתנו תנאי ההתקשרות בחוזה כאמור לפי הוראות פסקה (2),

יציע ספק גז ביתי שאינו ספק גז חדש לכל צרכן גז ביתי שמיתקן הגז שלו מחובר למערכת הגז המרכזית,

ושאינו קשור עמו בחוזה (בסעיף זה - צרכן חדש), את אותם תנאי התקשרות שהציע לכל אחד מהצרכנים שמיתקן הגז שלהם מחובר לאותה מערכת;
(4) ספק גז ביתי יאפשר לצרכן גז ביתי, לרבות צרכן חדש שביקש זאת, לעיין בחוזים ולקבל מידע על אודות תנאי ההתקשרות של שאר הצרכנים הקשורים בחוזה להספקת גז באמצעות אותה מערכת גז מרכזית, המתייחסים לתקופה החל ביום תחילתו של חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2017 ו-2018), התשע"ז-2016; ואולם לא יימסר ולא יועמד לעיון הצרכן מידע הנוגע לענייני הפרטיים של אדם כמשמעותם בחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981.

(ב) בסעיף זה -

"חוזה - חוזה להספקת גז באמצעות מערכת גז מרכזית;
"מיתקן גז" - מיתקן גז לצריכה עצמית כהגדרתו חוק הגז הפחמימני המעובה, התשפ"א-2020;
"מערכת גז מרכזית" - מערכת להספקת גז, שבאמצעותה מסופק גז לשני צרכני גז ביתי או יותר;
"ספק גז חדש" - ספק גז ביתי שאינו קשור עם צרכני גז ביתי שמיתקן הגז שלהם מחובר למערכת גז מרכזית, בחוזה להספקת גז באמצעות אותה מערכת;
"תנאי התקשרות" - לרבות חלופות לתנאי התקשרות וכל הטבה שמציע ספק גז לצרכן גז ביתי.

17ד. איסור קביעת תנאים הפוגעים בתחרות

(תיקונים: התשס"ח, התשע"ז, התשע"ח)

בלי לגרוע מהוראות סעיפים 17א, 17ב ו-17ג, ספק גז לא יכלול בחוזה להספקת גז תנאים שיש בהם כדי להכביד על יכולתו של צרכן גז ביתי להחליף ספק גז או שיש בהם כדי לפגוע בתחרות במשק הגז, לרבות תנאים אלה:
(1) תנאי של דרישת תשלום בשל החלפת ספק גז;
(2) תנאי של התקשרות לתקופה כלשהי;
(3) תנאים נוספים שקבע השר.

17ד1.

חובת גילוי פרטים בחשבון הגז

2

(תיקונים: התשע"ז, התשע"ח, התשפ"ד (מס' 2))

(א) ספק גז יכלול בחשבון הגז הנמסר לצרכן, בין השאר, פרטים אלה:
(1) סכום התשלום הקבוע בעבור תקופת החשבון שצרכן הגז משלם בעד האפשרות לקבל שירות הספקת גז, כולל מס ערך מוסף;
(2) מחיר למ"ק גז, ואם היה המחיר למ"ק גז משתנה לפי כמות הצריכה - המחיר לכל כמות צריכה ומחיר ממוצע משוקלל למ"ק גז וכן המחיר לכל כמות הגז שצרכן הגז נדרש לשלם, וכמות הצריכה הכוללת שלו; מחירים לפי פסקה זו יכללו מס ערך מוסף;
(3) פרטים נוספים שהשר רשאי לקבוע בצו.
(ב) תחילתו של סעיף זה ביום ז' בתמוז התשע"ז (1 ביולי 2017).

17ה. סמכות דרישת מסמכים

(תיקונים: התשס"ח, התשע"ח)

(בוטל).

(תיקונים: התשע"ז, התשפ"א)

(א) בסעיף זה -

"מכל מיטלטל" - מכל שחל עליו תקן ישראלי ת"י 70;

"ספק גז יוצא" - ספק גז ביתי, שסיפק לצרכן גז ביתי גז ממכל מיטלטל המסומן בשמו או בסימונו;

"צרכן גז ביתי" - צרכן גז ביתי שמסופק לו גז באמצעות מכל מיטלטל, שאינו מחובר למערכת גז מרכזית.

(ב) צרכן גז ביתי שהחליט לסיים חוזה להספקת גז עם ספק גז יוצא, ימסור לו הודעה על כך, בדרך ולפי הפרטים שקבע השר.

(ג) מסר צרכן גז ביתי לספק גז יוצא הודעה לפי סעיף קטן (ב), יחולו הוראות אלה:

(1) ספק הגז היוצא יפרק ויפנה, על חשבוננו, את ציוד הגז המושאל, כפי שקבע השר; לא פירק ספק הגז היוצא את ציוד הגז המושאל ולא פינה אותו כאמור, רשאי צרכן הגז לעשות כן באמצעות ספק הגז הנכנס שעמו התקשר, ולעניין פירוק ציוד הגז המושאל - גם אמצעות מי שמוסמך לבצע עבודת גז כהגדרתה בחוק הגז הפחמימי המעובה, התשפ"א-2020; ספק הגז הנכנס יודיע לספק הגז היוצא על פינוי ציוד הגז המושאל, כפי שקבע השר;

(2) ספק הגז היוצא יחזיר לבעל הפיקדון את דמי הפיקדון ששילם בעד ציוד הגז המושאל, כפי שקבע השר;

(3) על אף האמור בפסקה (2), נטל ספק גז יוצא ציוד גז מושאל המסומן בשמו או בסימונו, או קיבל ספק גז יוצא מספק גז נכנס הודעה לפי פסקה (1) על כך שעליו ליטול ציוד כאמור שפונה בידי הספק הנכנס, יעביר ספק הגז היוצא לספק הגז הנכנס את דמי הפיקדון בעד ציוד הגז המושאל, כפי שקבע השר, ובלבד שמתקיימים שני אלה:

(א) ספק הגז הנכנס מסר לספק הגז היוצא הודעה מאת צרכן הגז שעמו התקשר בחוזה להספקת גז

לגבי הנכנס שממנו נלקח ציוד הגז המושאל, על התקשרותו כאמור, או מסר לו העתק מהחוזה;

(ב) ספק הגז הנכנס מסר לספק הגז היוצא העתק ייפוי כוח מאת צרכן הגז כאמור בפסקת משנה (א),

לביצוע הפעולות הנדרשות בסעיף זה;

(4) לעניין סעיף קטן זה, היה מכל מיטלטל מסומן בשמו או בסימונו של ספק גז יוצא, חזקה כי שולם לספק

הגז היוצא פיקדון בעד ציוד הגז המושאל, אלא אם כן הוכיח אחרת.

(ד) העביר ספק הגז היוצא לספק הגז הנכנס את דמי הפיקדון כאמור בסעיף קטן (ג)(3), יחולו הוראות אלה:

(1) היה צרכן הגז רשום ברישומי ספק הגז היוצא כבעל הפיקדון, יחזיר לו ספק הגז הנכנס את דמי הפיקדון, או ירשום את הפיקדון ברישומיו על שם הצרכן, לפי בחירתו של הצרכן; עלה סכום הפיקדון שנרשם לפי הוראות פסקה זו על המחיר המרבי לפיקדון בעד ציוד גז לפי חוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-

1996 (להלן - חוק הפיקוח), יחזיר ספק הגז הנכנס לצרכן הגז את ההפרש בין הסכומים האמורים;

(2) לא היה צרכן הגז רשום ברישומי ספק הגז היוצא כבעל הפיקדון, ולא פנה בעל הפיקדון לספק הגז היוצא

בבקשה לקבל את החזר דמי הפיקדון, יחולו הוראות אלה:

(א) ספק הגז היוצא יעביר לספק הגז הנכנס, במועד העברת דמי הפיקדון לפי סעיף קטן (ג)(3), את פרטי

בעל הפיקדון הרשום ברישומיו לגבי הנכנס שממנו נלקח ציוד הגז המושאל, וספק הגז הנכנס ירשום את דמי

הפיקדון על שם בעל הפיקדון כאמור ויחזיר לו את דמי הפיקדון, אם ביקש זאת; ביקש בעל הפיקדון מספק

הגז היוצא לקבל לידיה את החזר דמי הפיקדון, לאחר שספק הגז היוצא העבירם לספק גז נכנס כאמור

בסעיף קטן (ג)(3), ייתן ספק הגז היוצא לבעל הפיקדון פרטים בדבר ספק הגז שאליו הועברו דמי הפיקדון;

(ב) לא היו בידי ספק הגז היוצא פרטי בעל הפיקדון כאמור בפסקת משנה (א), ירשום ספק הגז הנכנס ברישומיו את פרטי הנכס שבקשר אליו הועברו לו דמי הפיקדון; המציא אדם לספק הגז הנכנס קבלה בדבר תשלום דמי הפיקדון בעד הציוד המושאל שנלקח מנכס כאמור, או הוכיח לו בדרך אחרת כי הוא בעל הפיקדון, יחזיר לו ספק הגז הנכנס את דמי הפיקדון.

(ה) דמי הפיקדון שיועברו לפי הוראות סעיף קטן (ד)(1) או (2) יירשמו או יוחזרו לפי חוק הפיקוח, והתוספת בשל אי-החזר במועד תהיה בשיעור שקבע השר.

17. החזר דמי פיקדון בעד ציוד גז מושאל בשל שינוי בעלות בנכס

(תיקון התשע"ז)

(א) הודיע צרכן גז ביתי שהוא בעל הפיקדון, לספק גז, על שינוי הבעלות בנכס שלגביו הוא קשור עם ספק הגז בחוזה להספקת גז, יראו את צרכן הגז הביתי כאילו הודיע לספק הגז על סיום החוזה (בסעיף זה - צרכן עוזב), וספק הגז יחזיר לצרכן כאמור את דמי הפיקדון ששולמו בעד ציוד הגז המושאל לפי חוק הפיקוח; דמי הפיקדון כאמור בסעיף קטן זה יוחזרו כפי שקבע השר או לפי חוק המקרקעין (החלפת ספק גז המספק גז באמצעות מערכת גז מרכזית), התשנ"א-1991, לפי העניין; לעניין זה, "שינוי בעלות בנכס" - קבלת חזקה בנכס מקרקעין, לאחר העברת זכות הבעלות או החכירה לדורות בנכס כמשמעותו בחוק המקרקעין, לרבות התחייבות להעברת זכות כאמור.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), הודיע הבעלים החדש של נכס כאמור בסעיף קטן (א) לספק הגז כאמור באותו סעיף קטן על רצונו להתקשר עמו בחוזה להספקת גז ועל רצונו שספק הגז יעביר את דמי הפיקדון על שמו, רשאי ספק הגז להעביר את דמי הפיקדון על שמו של הבעלים החדש, ובלבד שבעל הפיקדון הסכים לכך; העביר ספק הגז את דמי הפיקדון על שמו של הבעלים החדש, ירשום אותו ברישומיו כבעל הפיקדון.

17.ח. פיצויים לדוגמה

(תיקון התשע"ז)

(א) בית המשפט רשאי לפסוק לצרכן גז שמסר לספק גז, בעצמו או באמצעות אחר מטעמו, הודעה על סיום חוזה כאמור בסעיף 17(ב) או הודעה על שינוי הבעלות כאמור בסעיף 17(א) פיצויים שאינם תלויים בנזק (בסעיף זה - פיצויים לדוגמה), בסכום שלא יעלה על 3,000 שקלים חדשים, אם מתקיים אחד מאלה:

(1) צרכן הגז ביקש מספק הגז היוצא, החזר דמי פיקדון בעד ציוד הגז המושאל כאמור בסעיף 17(ג)(2), לאחר חלוף המועד להחזר דמי הפיקדון לפי אותו סעיף, וספק הגז לא החזיר לו את דמי הפיקדון לפי הוראות הסעיף האמור, בתוך 15 ימים מיום שביקש כאמור;

(2) ספק הגז הנכנס ביקש מספק הגז היוצא, לאחר חלוף המועד להעברת דמי הפיקדון בעד ציוד הגז המושאל לפי הוראות סעיף 17(ג)(3), להעביר לו את דמי הפיקדון כאמור, וספק הגז היוצא לא העביר לו את דמי הפיקדון לפי הוראות הסעיף האמור, בתוך 15 ימים מיום שביקש כאמור;

(3) צרכן הגז ביקש מספק הגז הנכנס להעביר לו את ההפרש בין סכום הפיקדון שנרשם על שמו לבין המחיר המרבי לפיקדון בעד ציוד גז לפי חוק הפיקוח בהתאם להוראות סעיף 17(ד)(1), וספק הגז הנכנס לא העביר לו את ההפרש לפי הוראות הסעיף האמור, בתוך 15 ימים מיום שביקש כאמור;

(4) צרכן עוזב כהגדרתו בסעיף 17(א) ביקש מספק הגז, לאחר חלוף המועד להעברת דמי הפיקדון לפי הוראות אותו סעיף, להעביר לו את דמי הפיקדון כאמור, וספק הגז לא העביר לו את דמי הפיקדון לפי הוראות הסעיף האמור, בתוך 15 ימים מיום שביקש כאמור.

(ב) בבואו לקבוע את גובה הפיצויים לדוגמה, יתחשב בית המשפט, בין השאר, בשיקולים המפורטים להלן, ולא יתחשב

בגובה הנזק שנגרם לצרכן עקב אי-החזרת דמי הפיקדון:

(1) אכיפת החוק והרתעה מפני הפרתו;

(2) עידוד הצרכן למימוש זכויותיו;

(3) היות ההפרה חוזרת;

(4) חומרת ההפרה, היקפה הכספי ונסיבותיה.

(ג) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מזכותו של צרכן הגז לפיצויים או לכל סעד אחר לפי דין בשל אותה הפרה.

17ט. הסמכת מפקחים

(תיקון התשע"ח)

(א) השר רשאי להסמיך מפקחים, מבין עובדי משרדו, שיהיו נתונות להם הסמכויות לפי פרק זה, כולן או חלקן, לשם פיקוח על ביצוע ההוראות לפי פרק זה, כולן או חלקן.

(ב) למפקח כאמור בסעיף קטן (א) יוסמך מי שמתקיימים בו כל אלה:

(1) הוא לא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה הוא אינו ראוי, לדעת השר, לשמש

כמפקח ולא הוגש נגדו כתב אישום בעבירה כאמור;

(2) הוא קיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו נתונות לו לפי פרק זה, כפי שהורה השר;

(3) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים כפי שהורה השר.

(ג) הודעה על הסמכת מפקח לפי סעיף זה ועל ביטול הסמכה תפורסם באתר האינטרנט של משרד האנרגיה באופן שיאפשר לעקוב אחר שינויים בהסמכות.

17. סמכויות מפקח

(תיקון התשע"ח)

לשם פיקוח על ביצוע ההוראות לפי פרק זה, רשאי מפקח -

(1) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה

אותו;

(2) לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו כל ידיעה או מסמך שיש בהם כדי להבטיח או להקל את ביצוע

ההוראות לפי פרק זה; בפסקה זו, "מסמך" - לרבות פלט כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995.

17יא. זיהוי מפקח

(תיקון התשע"ח)

מפקח לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי פרק זה, אלא בעת מילוי תפקידו ובהתקיים שניים אלה:

(1) הוא עונד באופן גלוי תג המזהה אותו ואת תפקידו;

(2) יש בידו תעודת מפקח החתומה בידי השר, המעידה על תפקידו ועל סמכויותיו, שאותה יציג על פי

דרישה.

18. הסדרים ודינים אחרים

הוראות פרק זה יחולו על אף האמור בחוק הרשות הלאומית לאנרגיה, התשל"ז-1977, ובהחלטות שקיבלה הרשות על פיו, אך אין בו כדי לגרוע מסמכות לפי כל דין שעניינו פיקוח על מצרכים ושירותים ויציבות מחירים.

18א. עיצומים כספיים

[תיקונים: התשע"ח, התשפ"ד (מס' 2)]

(א) הפר ספק גז הוראה מההוראות לפי פרק זה, כמפורט להלן, רשאי המנהל להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום של 28,200 שקלים חדשים:

(1) התקשר עם צרכן גז ביתי או הציע לו הטבות, בניגוד להוראות סעיף 17א(א);

(2) סירב סירוב בלתי סביר לתת לצרכן גז ביתי שירות הספקת גז, בניגוד להוראות לפי סעיף 17ב(א);

(3) קבע בחוזה להספקת גז תנאים המנויים לפי פסקאות (1) עד (3) של סעיף 17ד, בניגוד להוראות לפי אותו סעיף;

(4) לא כלל בחשבון הגז פרטים, בניגוד להוראות לפי סעיף 17ד1(א).

(ב) לא מסר ספק גז מסמך לפי דרישה של מפקח, בניגוד להוראות סעיף 17(2), רשאי המנהל להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום של $11,270^3$ שקלים חדשים.

(ג) מי שהפר הוראה מההוראות לפי סעיף 19, המפורטת בטור א' בתוספת החמישית, רשאי המנהל להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום הנקוב בטור ב' לצדה.

(ד) עיצום כספי לפי סעיף קטן (א)1 ו-(2) יוטל בשל כל הפרה שביצע ספק גז כלפי כל צרכן גז כאמור באותו סעיף קטן.

18א. הודעה על כוננת חיוב**(תיקון התשע"ח)**

(א) היה למנהל יסוד סביר להניח כי אדם הפר הוראה מההוראות לפי חוק זה, כאמור בסעיף 18א (בפרק זה - המפר), ובכוונתו להטיל עליו עיצום כספי לפי אותו סעיף, ימסור למפר הודעה על הכוונה להטיל עליו עיצום כספי (בפרק זה - הודעה על כוננת חיוב).

(ב) בהודעה על כוננת חיוב יציין המנהל, בין השאר, את אלה:

(1) המעשה או המחדל (בפרק זה - המעשה), המהווה את הפרה;

(2) סכום העיצום הכספי והתקופה לתשלומו;

(3) לעניין מפר שהוא יחיד - את הכוונה לפרסם את שמו לשם אזהרת הציבור, אם יש כזו;

(4) זכותו של המפר לטעון את טענותיו לפני המנהל לפי הוראות סעיף 18א2;

(5) הסמכות להוסיף על סכום העיצום הכספי בשל הפרה נמשכת או הפרה חוזרת לפי הוראות סעיף 18ב,

והמועד שממנו יראו הפרה כהפרה נמשכת לעניין הסעיף האמור.

18א2. זכות טיעון**(תיקון התשע"ח)**

מפר שנמסרה לו הודעה על כוננת חיוב לפי הוראות סעיף 18א1 רשאי לטעון את טענותיו, לפני המנהל, בכתב או בעל פה לפי החלטת המנהל, לעניין הכוונה להטיל עליו עיצום כספי ולעניין סכומו, ואם המפר יחיד - גם לעניין פרסום שמו לפי סעיף 18ט(ג), בתוך 45 ימים ממועד מסירת ההודעה, ורשאי המנהל להאריך את התקופה האמורה בתקופה נוספת שלא תעלה על 45 ימים.

18א3. החלטת המנהל ודרישת תשלום**(תיקון התשע"ח)**

(א) המנהל יחליט, לאחר ששקל את הטענות שנטענו לפי סעיף 2א18, אם להטיל על המפר עיצום כספי, ורשאי הוא להפחית את סכום העיצום הכספי לפי הוראות סעיף 18ב1.

(ב) החליט המנהל לפי הוראות סעיף קטן (א) -

(1) להטיל על המפר עיצום כספי - ימסור לו דרישה, בכתב, לשלם את העיצום הכספי (בפרק זה - דרישת

תשלום), שבה יציין, בין השאר, את סכום העיצום הכספי המעודכן ואת התקופה לתשלומו;

(2) שלא להטיל על המפר עיצום כספי - ימסור לו הודעה על כך, בכתב.

(ג) בדרישת התשלום או בהודעה, לפי סעיף קטן (ב), יפרט המנהל את נימוקי החלטתו.

(ד) לא טען המפר את טענותיו לפי הוראות סעיף 2א18, בתוך התקופה האמורה באותו סעיף, יראו את ההודעה על כוונת

חיוב, בתום אותה תקופה, כדרישת תשלום שנמסרה למפר במועד האמור.

18ב. הפרה נמשכת והפרה חוזרת

(תיקונים: התשס"ח, התשע"ח)

(א) בהפרה נמשכת ייוסף על העיצום הכספי הקבוע לאותה הפרה החלק החמישים שלו לכל יום שבו נמשכת ההפרה; לעניין זה, "הפרה נמשכת" - הפרת הוראה מההוראות לפי חוק זה, כאמור בסעיף 18א, לאחר שהמנהל הודיע למפר על הפרת אותה הוראה.

(ב) בהפרה חוזרת ייוסף על העיצום הכספי סכום השווה לעיצום הכספי כאמור; בסעיף זה, "הפרה חוזרת" - הפרה כאמור בסעיף 18א שנעשתה בתוך שנתיים מהפרה קודמת של אותה הוראה שבשלה הוטל על המפר עיצום כספי או שבשלה הורשע.

18ב1. הפחתת העיצום הכספי

(תיקון התשע"ח)

המנהל אינו רשאי להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מהקבוע בסעיף 18א או מהסכומים הקבועים בתוספת החמישית, אלא במקרים, בנסיבות ובהתאם לשיקולים המפורטים בתוספת השישית ובשיעורים הקבועים בה.

18ב2. שינוי התוספת החמישית והתוספת השישית

(תיקון התשע"ח)

השר, בהסכמת שר המשפטים ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי -

(1) לשנות את התוספת החמישית, ובלבד שסכום העיצום הכספי שיקבע בשל הפרה של הוראה מההוראות

לפי חוק זה, לא יעלה על 100,000 שקלים חדשים;

(2) לשנות את התוספת השישית.

18ג. המועד לתשלום העיצום הכספי

(תיקון התשע"ח)

המפר ישלם את העיצום הכספי בתוך 45 ימים מיום מסירת דרישת התשלום כאמור בסעיף 18א3.

18ד. ערעור

(תיקונים: התשע"ח, התשפ"ד)

(א) על החלטה סופית של המנהל לפי פרק זה ניתן לערער לבית משפט השלום שבו יושב נשיא בית משפט השלום; ערעור

כאמור יוגש בתוך 45 ימים מיום שנמסרה למפר הודעה על ההחלטה.

(ב) אין בהגשת ערעור לפי סעיף קטן (א), כדי לעכב את תשלום העיצום הכספי, אלא אם כן הסכים לכך המנהל או שביט המשפט הורה על כך.

(ג) החליט בית המשפט לקבל ערעור שהוגש לפי סעיף קטן (א) לאחר ששולם העיצום הכספי לפי הוראות פרק זה, והורה על החזרת סכום העיצום הכספי ששולם או על הפחתת העיצום הכספי, יוחזר הסכום ששולם או כל חלק ממנו שהופחת, בתוספת ריבית שקלית, מיום תשלומו עד יום החזרתו ויחולו הוראות חוק פסיקת ריבית והצמדה לעניין ריבית זו, בשינויים המחויבים.

18ה. סכום מעודכן של העיצום הכספי

(תיקון התשע"ח)

(א) העיצום הכספי יהיה לפי סכומו המעודכן ביום מסירת דרישת התשלום, ולגבי מפר שלא טען את טענותיו לפני המנהל כאמור בסעיף 18א(ד) - ביום מסירת ההודעה על כוונת חיוב; הוגש ערעור לבית משפט לפי סעיף 18ד ועוכב תשלומו של העיצום הכספי בידי המנהל או בית המשפט - יהיה העיצום הכספי לפי סכומו המעודכן ביום ההחלטה בערעור.

(ב) סכומי העיצום הכספי הקבועים בסעיף 18א ובתוספת החמישית יתעדכנו ב-1 בינואר בכל שנה (בסעיף קטן זה - יום העדכון), בהתאם לשיעור שינוי המדד הידוע ביום העדכון לעומת המדד שהיה ידוע ב-1 בינואר של השנה הקודמת; הסכום האמור יעוגל לסכום הקרוב שהוא מכפלה של 10 שקלים חדשים; לעניין זה, "מדד" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

(ג) המנהל יפרסם ברשומות ובאתר האינטרנט של משרד האנרגיה הודעה על סכומי העיצום הכספי המעודכנים לפי סעיף קטן (ב).

18ו. ריבית שקלית ודמי פיגורים

(תיקונים: התשע"ח, התשפ"ד)

לא שולם עיצום כספי במועד, ייוספו עליו, לתקופת הפיגור, ריבית שקלית ודמי פיגורים עד לתשלומו ויחולו הוראות חוק פסיקת ריבית והצמדה, בשינויים המחויבים.

18ז. גבייה

(תיקונים: התשס"ח, התשע"ח)

עיצום כספי ייגבה לאוצר המדינה, ועל גבייתו יחול חוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995.

18ח. עיצום כספי בשל הפרה לפי חוק זה ולפי חוק אחר

(תיקון התשע"ח)

על מעשה אחד המהווה הפרה של הוראה מההוראות לפי חוק זה ושל הוראה מההוראות לפי חוק אחר, לא יוטל יותר מעיצום כספי אחד.

18ט. פרסום

(תיקון התשע"ח)

(א) הטיל המנהל עיצום כספי לפי פרק זה, יפרסם באתר האינטרנט של משרד האנרגיה את הפרטים שלהלן, בדרך שתבטיח שקיפות לגבי הפעלת שיקול דעתו בקבלת ההחלטה להטיל עיצום כספי:

(1) דבר הטלת העיצום הכספי;

(2) מהות ההפרה שבשלה הוטל העיצום הכספי ונסיבות ההפרה;

(3) סכום העיצום הכספי שהוטל;

(4) אם הופחת העיצום הכספי - הנסיבות שבשלהן

הופחת סכום העיצום ושיעורי ההפחתה;

(5) פרטים על המפר, הנוגעים לעניין;

(6) שמו של המפר - אם המפר הוא תאגיד.

(ב) הוגש ערעור לפי סעיף 18ד, יפרסם המנהל בפרסום לפי סעיף קטן (א) גם את דבר הגשת הערעור ואת תוצאותיו.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א)6, רשאי המנהל לפרסם את שמו של מפר שהוא יחיד, אם סבר שהדבר נחוץ לשם אזהרת הציבור.

(ד) על אף האמור בסעיף זה, לא יפרסם המנהל פרטים שהם בגדר מידע שרשות ציבורית מנועה מלמסור לפי סעיף 9(א) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998, וכן רשאי הוא שלא לפרסם פרטים לפי סעיף זה, שהם בגדר מידע שרשות ציבורית אינה חייבת למסור לפי סעיף 9(ב) לחוק האמור.

(ה) פרסום לפי סעיף זה בעניין עיצום כספי שהוטל על תאגיד יהיה לתקופה של ארבע שנים, ובעניין עיצום כספי שהוטל על יחיד - לתקופה של שנתיים; בפרסום כאמור יישם המנהל אמצעים טכנולוגיים נאותים ומתקדמים כדי למנוע, ככל האפשר, את העיון בפרטים שפורסמו בתום תקופת הפרסום.

(ו) השר רשאי לקבוע דרכים נוספות לפרסום הפרטים האמורים בסעיף זה.

18. שמירת אחריות פלילית

(תיקונים: התשע"ח, התשפ"ד)

(א) תשלום עיצום כספי לפי פרק זה לא יגרע מאחריותו הפלילית של אדם בשל הפרת הוראה מההוראות לפי פרק זה, המנויות בסעיף 18א(א) או בתוספת החמישית, המהווה עבירה.

(ב) שלח המנהל למפר הודעה על כוונת חיוב בשל הפרה המהווה עבירה כאמור בסעיף קטן (א), לא יוגש נגדו כתב אישום בשל אותה הפרה, אלא אם כן התגלו עובדות חדשות, המצדיקות זאת.

(ג) הוגש נגד אדם כתב אישום בשל הפרה המהווה עבירה כאמור בסעיף קטן (א), לא ינקוט נגדו המנהל הליכים לפי פרק זה בשל אותה הפרה, ואם הוגש כתב אישום בנסיבות האמורות בסעיף קטן (ב) לאחר שהמפר שילם עיצום כספי - יוחזר לו הסכום ששולם בתוספת ריבית שקלית מיום תשלום הסכום, עד יום החזרתו ויחולו הוראות חוק פסיקת ריבית והצמדה לעניין ריבית זו, בשינויים המחויבים.

19. ביצוע ותקנות

(תיקונים: התשס"ח, התשע"ד, התשע"ז, התשע"ח, התשפ"ד (מס' 2))

(א) השר ממונה על ביצוע הוראות פרק זה, והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו, לרבות הוראות משלימות, ובכלל זה בהתחשב, בין השאר, בשיקולים של קידום התחרות במשק הגז, הוראות בעניינים אלה:

(1) חובת ספק גז יוצא למכור מכלים נייחים שלו המשמשים להספקת גז לצרכן ביתי, לספק גז נכנס המעוניין

בכך, במחיר שייקבע בהתאם להוראות לפי חוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996, לפי אמות מידה שקבעו השר ושר האוצר;

(2) פיצוי שישלם ספק גז יוצא אם לא פרק את המכלים הנייחים והציוד המושאל שלו או לא החזיר את דמי

הפקדון במועדים שנקבעו לפי חוק זה;

- (3) הגבלות לעניין המספר המרבי של צרכני גז ביתיים או של בתים משותפים שניתן לחברם למערכת הספקת גז אחת, וכן נפח מרבי של מכלים נייחים שניתן לחברם למערכת הספקת גז אחת;
- (4) תנאים לחיבור שני מכלים נייחים או יותר למערכת הספקת גז אחת;
- (5) חובת ספק גז למסור לצרכן הגז מידע כפי שייקבע בנוגע להספקת הגז.
- (6) הליכי בחירת ספק הגז שיספק גז לראשונה למערכת הספקת גז המספקת גז לשני צרכני גז או יותר; תקנות לפי פסקה זו טעונות הסכמה של שר המשפטים.

(ב) ⁴ תקנות וצווים לפי פרק זה, למעט תקנות לפי סעיף קטן (א)(4) ו-(5), ולפי סעיף 17ד(א)(3), טעונות אישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

פרק ה': ארנונה כללית

20. סייג להעלאת ארנונה כללית

- (א) לא תגבה רשות מקומית בשל נכס ארנונה כללית לשנת הכספים 1989 בסכום שיש בו העלאה מעל סכום הארנונה שהגיע כדין בשל אותו נכס בשנת הכספים 1988.
- (ב) לשנת הכספים 1989 לא תשנה רשות מקומית הנחות כלליות מארנונה ותנאי תשלומה, לרבות התוצאות של אי-תשלום במועד, לעומת אלה שנקבעו כדין לשנת הכספים 1988, אלא לטובת החייבים בארנונה.
- (ג) שר הפנים ושר האוצר, או מי שהם הסמיכו לכך, רשאים להתיר לרשות מקומית העלאת ארנונה, או שינוי הנחה או תנאי תשלום או תוצאות של אי-תשלום במועד שלא כמותר לפי סעיף קטן (ב).

21. מקדמה

- (א) רשות מקומית שביום כ"ד באדר א' תשמ"ט (1 במרס 1989) טרם החליטה על היטל הארנונות, רשאית לגבות מקדמה על חשבון הארנונה הכללית לשנת הכספים 1989, בשיעור שלא יעלה על ששית מסכום הארנונה שהגיע כדין בשל אותו נכס בשנת הכספים 1988, לאחר הנחה כללית, אם ניתנה כזו, בתוספת הפרשי הצמדה לפי שיעור העליה של מדד המחירים לצרכן מן המדד שפורסם לחודש ינואר 1988 עד המדד שפורסם לחודש דצמבר 1988.
- (ב) דין המקדמה כדין הארנונה לכל דבר וענין, לרבות תשלומי פיגורים וגביה.
- (ג) המקדמה תקוזז מתוך התשלום הראשון שישולם בשל הנכס כארנונה לשנת הכספים 1989.

פרק ו': היטל על רכוש

22. הגדרות

בפרק זה -

- (1) תהא לכל מונח המשמעות שיש לו בפקודת מס הכנסה או בפקודת התעבורה או בתקנות התעבורה, התשכ"א-1961, לפי הענין, זולת אם יש הוראה מפורשת אחרת;
- (2) "היום הקובע" - כ"ז באייר תשמ"ט (1 ביוני 1989);
- (3) "התקופה הקובעת" - התקופה מן היום הקובע עד יום ז' בסיון תש"ן (31 במאי 1990);
- (4) הפקודה" - פקודת מס הכנסה;
- (5) "רכב" - כל אחד מכלי התעבורה המפורטים בתוספות הראשונה והשניה;
- (6) "כלי טיס פרטי" - כלי טיס כמשמעותו בתקנות הטיס (הפעלת כלי טיס וכללי טיסה), התשמ"ב-1982, למעט כלי טיס המשמש לייצור הכנסה לפי סעיף 2(1) לפקודה שעליה דיווח בעל כלי הטיס בדו"ח שהגיש על פי סעיף 131 לפקודה לשנת המס 1988;

(7) "כלי שיט פרטי" - כלי שיט כשיר לרישום לפי סעיף 2 לחוק הספנות (כלי שיט), התש"ך-1960, בין שנרשם במרשם הישראלי ובין שלא נרשם, וכן כלי שיט שאיננו כשיר לרישום על פי החוק האמור, אך מוחזק בידי תושב ישראל, אך למעט אלה: כלי שיט ללא מנוע שארכו פחות מ-7 מטרים, כלי שיט המשמש ללימוד שיט בבית ספר לשיט וכלי שיט המשמש לבעלו לייצור הכנסה לפי סעיף 2(1) לפקודה, שעליה דיווח בעל כלי השיט בדו"ח שהגיש לפי סעיף 131 לפקודה לשנת המס 1988;

(8) "בעל" -

(א) לענין רכב - מי שביום חידוש רישון הרכב בתקופה הקובעת היה רשום ברשיון הרכב כבעלו, ולגבי רכב שניתן לו רשיון לראשונה בתקופה הקובעת - מי שנרשם כבעלו בעת מתן הרשיון, וכן מי שבתקופה הקובעת רכש רכב מבעל פטור;

(ב) לענין כלי טיס פרטי - מי שביום הקובע היה רשום כבעלו בפנקס המתנהל על פי תקנות הטיס (רישום כלי טיס וסימונם), התשל"ד-1973, ((להלן - הפנקס)), וכן מי שנרשם כבעל ראשון של כלי טיס כאמור שנרשם לראשונה בפנקס האמור בתקופה הקובעת, ובכלי טיס פרטי שאינו רשום כאמור - מי שהחזיק בו ביום מן הימים בתקופה הקובעת;

(ג) לענין כלי שיט פרטי - מי שביום הקובע היה רשום כבעלו במרשם הישראלי וכן מי שנרשם כבעל ראשון של כלי שיט כאמור שנרשם במרשם הישראלי לראשונה בתקופה הקובעת, ובכלי שיט פרטי שאינו רשום כאמור - מי שהחזיק בו ביום מן הימים בתקופה הקובעת;

(9) "בעל פטור" - מי שפטור מתשלום היטל על פי סעיף 32;

(10) "נכה" - כמשמעותו בתקנה 1 לתקנות התעבורה.

23. היטל בשל רכב

בעל רכב הרשום בישראל חייב בהיטל בשלו, לפי נפח המנוע ולפי שנת ייצורו, כמפורט בתוספות הראשונה והשנייה.

24. היטל בשל כלי טיס

בעל כלי טיס פרטי חייב בהיטל בשלו לפי סוג כלי הטיס ושנת ייצורו, כמפורט בתוספת השלישית.

25. היטל בשל כלי שיט

בעל כלי שיט פרטי חייב בהיטל בשלו לפי סוג כלי השיט, כמפורט בתוספת הרביעית.

26. מניעת כפל היטל

לא ישולם היטל בשל רכב, כלי טיס פרטי או כלי שיט פרטי מסויים, יותר מפעם אחת.

27. התאמת סכומי היטל

(א) בסעיף זה, "יום התיאום" - היום הראשון בחודש שקדם ליום התשלום.

(ב) סכומי היטל הנקובים בתוספות יתואמו על פי שיעור עליית המדד מן המדד שפורסם לחודש מרס 1989 עד המדד שפורסם בחודש שקדם ליום התיאום.

28. מועד התשלום

(א) היטל הרכב ישולם במועד הקבוע לחידוש רישון הרכב או בעת רישום הרכב לראשונה, לפי הענין, ולגבי רכב שהיה בידי בעל פטור והועבר למי שאינו בעל פטור ישולם ההיטל ביום רישום העברת הבעלות.

(ב) ההיטל בשל כלי טיס פרטי או בשל כלי שיט פרטי ישולם לא יאוחר מיום כ"ז בסיון תשמ"ט (30 ביוני 1989); ואולם אם

בעל כלי הטיס או כלי השיט קיבל אותו אחרי היום האמור ממי שלא היה חייב בשלו בהיטל או אם כלי הטיס או כלי השיט נרשם לראשונה בפנקס או במרשם הישראלי אחרי היום האמור - ישולם ההיטל תוך 7 ימים מיום שהיה לבעלו או מיום שנרשם לראשונה בישראל במרשם כלי הטיס או השיט, לפי המוקדם.

29. ריבית וקנס פיגורים

על סכום היטל שלא שולם במועד תיווסף ריבית בשיעור הקבוע בסעיף [159א](#) לפקודה, ממועד התשלום עד ליום התשלום בפועל, וכן קנס פיגורים לפי סעיף [2\(א\)](#) לחוק המסים (קנס פיגורים), התשמ"א-1980.

30. תשלום היטל תנאי לרישוי ורישום

(א) לא יינתן ולא יחודש רישיון רכב אם לא שולם היטל בשל הרכב, אלא אם כן הוכח שבעל הרכב פטור מההיטל; נרכש רכב מבעל פטור, לא יירשם שינוי הבעלות בו, אלא לאחר ששולם בשלו היטל.
(ב) החל מיום כ"ח בסיון תשמ"ט (1 ביולי 1989) לא תינתן ולא תחודש תעודת כושר לכלי טיס פרטי או לכלי שיט פרטי ולא יירשם שינוי בעלות בהם, ולכלי טיס פרטי לא יינתן אישור טיסה, ולכלי שיט פרטי לא יינתן אישור הפלגה, אלא אם כן הוכח כי שולם ההיטל בשלהם.

31. הצהרה

(א) בעלו של כלי טיס פרטי או כלי שיט שחייבים בשלו בהיטל לפי פרק זה, ימסור לפקיד השומה או למי שהנציב הסמיך לענין זה, עד היום שבו יש לשלם את ההיטל לפי סעיף [28\(ב\)](#), הצהרה ובה יפורטו הפרטים בדבר כלי הטיס או כלי השיט והפרטים הדרושים לקביעת שוויו, בטופס שיקבע הנציב.
(ב) לא מסר אדם הצהרה, או שמסר הצהרה ולפקיד השומה או למי שהנציב הסמיך לענין זה יש טעם סביר להניח שהפרטים שנמסרו או שסכום ההיטל הרשום בהצהרה אינם מדויקים, רשאי הוא לקבוע את סכום ההיטל המגיע לפי פרק זה.

32. פטורים

אלה פטורים מתשלום ההיטל בשל רכב:

- (1) נכה - בשל רכב כאמור בתקנה [272א](#) לתקנות התעבורה;
- (2) בעל רכב כמפורט בפרט 15 לחלק ג' בתוספת הראשונה לתקנות התעבורה;
- (3) מי שפטור מאגרת רישום ומאגרת רישום לפי סעיף [17](#) לפקודת התעבורה, ומי שפטור מאגרה כאמור לפי תקנה [276ב](#) לתקנות התעבורה;
- (4) בעל רכב שהוכיח להנחת דעתו של פקיד רשות הרישוי כי במשך כל התקופה הקובעת הרכב הרשום בבעלותו לא היה בר שימוש ורשיונו לא היה בר תוקף בשל ביטולו או הפקדתו במשרד הרישוי;
- (5) בעל רכב שהוכיח להנחת דעתו של פקיד רשות הרישוי כי במשך כל התקופה הקובעת הרכב שבבעלותו לא היה בישראל או באזור.

33. תחולת הוראות הפקודה

(א) לענין דו"ח, שומה, השגה, ערעור, גביה - לרבות סדר זקיפת תשלומים, ביצוע, עונשין והוראות כלליות אחרות, יחולו הוראות הפקודה על היטל לפי פרק זה כאילו היה ההיטל מס הכנסה, זולת אם יש בפרק זה הוראה מפורשת אחרת.
(ב) הוראות סעיף 192 לפקודה לא יחולו על ריבית שהוטלה לפי פרק זה.

34. שינוי סכומים וקביעת היטל

שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי -

(1) לשנות את סכומי ההיטל;

(2) לקבוע את סכומי ההיטל שישולמו בשל רכב ששנת ייצורו 1990.

35. היטל על עובד שהועמד לרשותו רכב

(א) עובד שמעבידו העמיד לרשותו רכב וחלות עליו תקנות שהותקנו לפי סעיף 2(2)(ב) לפקודה יהיה חייב בהיטל בשיעור של 20% מסכום ההיטל הקבוע בתוספת הראשונה, ובלבד שעובד לא ישלם היטל לפי סעיף זה בשל יותר מרכב אחד; חובת תשלום ההיטל לפי סעיף זה תחול על אף האמור בסעיף 26.

(ב) הוראות הפקודה יחולו על היטל לפי סעיף קטן (א) כאילו היה מס על הכנסת עבודה והוא ינוכה מן המשכורת המשתלמת לעובד בעד עבודה בחודש שבו חל המועד הקבוע לחידוש רישיון הרכב או שבו נרשם הרכב לראשונה.

36. אי התרת ההיטל בניכוי

(א) על אף האמור בכל דין, סכום היטל ששולם לפי פרק זה לא יותר בניכוי לענין חישוב ההכנסה החייבת.

(ב) בתקופה הקובעת ייקרא סעיף 181(א) לפקודה כאילו אחרי המלים "לפי סעיף 32(11)" נאמר "או ששולם היטל לפי פרק ו' לחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה), התשמ"ט-1989".

37. החזר סכום ששולם ביתר

התברר לפקיד השומה כי אדם שילם היטל יתר על הסכום שהוא חייב בו, יוחזר לו הסכום שביתר כשהוא צמוד למדד מן המדד שפורסם לאחרונה לפני יום תשלום היתר עד המדד שפורסם לאחרונה לפני יום החזרתו.

38. ביצוע ותקנות

39.

שר האוצר ממונה על ביצוע פרק זה והוא רשאי להתקין תקנות לצורך ביצועו.

פרק ז': הקלות מס בהקצאת מניות לעובדים

(תיקון עקיף בפקודת מס הכנסה).

פרק ח': הקלות במס בקשר להסדרי סיוע לחקלאים

40. הגדרות

בפרק זה -

- (1) תהא לכל מונח המשמעות שיש לו בפקודת מס הכנסה (להלן - הפקודה) זולת אם נאמר במפורש אחרת;
- (2) "ההסדר" - הסכם בדבר הסדר הסיוע למושבים שנחתם ביום ט' בשבט תשמ"ח (28 בינואר 1988) בין ממשלת ישראל, הסוכנות היהודית לארץ ישראל, ההסתדרות הציונית העולמית וארבעה בנקים, וכן כל הסכם אחר שענינו סיוע למושבים, לחבריהם, או לגופים הקשורים בהם, ששר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, הכריז עליו בצו שהוא מהווה חלק מן ההסדר לענין פרק זה;
- (3) "הסכם הקיבוצים" - ההסכמים שנחתמו במרס 1987 ובאפריל 1988 בין ממשלת ישראל, התנועה הקיבוצית המאוחדת - אגודה שיתופית מרכזית בע"מ (תק"ם), קרן התנועה הקיבוצית המאוחדת בע"מ,

תק"ם - קרן מימון ואשראי בע"מ ושני בנקים, וכן כל הסכם אחר שענינו סיוע לקיבוצים, לחבריהם, או לגופים הקשורים בהם, ששר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, הכריז עליו בצו⁵ שהוא מהווה חלק מהסכם הקיבוצים לענין פרק זה;

(4) "הסכם נוסף" - הסכם שענינו תכנית הבראה או סיוע לחקלאים או לגופים הקשורים בהם, ששר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, הכריז עליו בצו כהסכם לענין פרק זה;

(5) "מינהלת ההסדר" - כמשמעותה בהסדר;

(6) "נישום" - כל אחד מאלה, ובלבד שאינו תאגיד בנקאי כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-

1981:

(א) יחיד או חבר-בני-אדם שחתם על הסכם הצטרפות להסדר ובידו אישור על כך מאת מינהלת ההסדר;

(ב) יחיד הנמנה על חבר-בני-אדם שחתם על הסכם הצטרפות כאמור בפסקת משנה (א);

(ג) אדם הנזכר בנספח להסכם הקיבוצים או בהסכם נוסף ושהוראותיהם חלות עליו, כולן או מקצתן;

(ד) אדם אחר שביצע את הוראות ההסדר או הסכם הקיבוצים או הסכם נוסף, ושר האוצר, באישור ועדת

הכספים של הכנסת, החיל עליו בצו את הוראות פרק זה, כולן או מקצתן;

(ה) חבר-בני-אדם שהוא בשליטה של אדם כאמור בפסקאות משנה (א) עד (ד) והוכיח להנחת דעתו של

הנציב כי הוראות ההסדר, הסכם הקיבוצים או הסכם נוסף, כולן או מקצתן, חלות לגביו; לענין זה, "שליטה"

- החזקה של יותר מ-50% בכל אחד מסוגי הזכויות בחבר-בני-אדם;

(7) "הקלה במס" - כל אחת מאלה:

(א) התרה בניכוי לצרכי חישוב ההכנסה החייבת של סכום שהוציא נישום, כולו או מקצתו, לפי הוראות

ההסדר, הסכם הקיבוצים או הסכם נוסף;

(ב) התרה בניכוי לצרכי חישוב ההכנסה החייבת של חוב שמחל נישום או של חלק מחוב כאמור, אם

החוב נזקק קודם לכן לנישום כהכנסה ואם מחילת החוב היא לפי הוראות ההסדר, הסכם הקיבוצים או

הסכם נוסף;

(ג) מתן פטור ממס הכנסה שנצמחה לנישום לפי סעיפים 3(ב), 3(ט) או 3(י) לפקודה, כתוצאה מביצוע

הוראות ההסדר, הסכם הקיבוצים או הסכם נוסף;

(ד) מתן פטור, הקלה או דחייה, לפי הענין, לגבי מס הכנסה, וכן לגבי מס שבח מקרקעין ומס רכישה

כמשמעותם בחוק מס שבח מקרקעין, התשכ"ג-1963, והכל בשל מכירה, עסקה או פעולה שנעשו בין

נישומים במסגרת ביצוע הוראות ההסדר, הסכם הקיבוצים או הסכם נוסף;

(ה) מתן פטור, הקלה או דחייה, לפי הענין, לגבי מס ריווח הון או מס שבח מקרקעין, בשל מכירת נכס מאת

נישום למי שאינו נישום המתחייבת מכוח ההסדר, הסכם הקיבוצים או הסכם נוסף, כאשר דמי המכר

הועברו ישירות במלואם לכיסוי חובות הנישום במסגרת כאמור;

(8) "המנהל" - מנהל המכס ומע"מ.

41. מתן הקלות במס הכנסה ובמס שבח מקרקעין

(א) שר האוצר יקבע בתקנות, באישור ועדת הכספים של הכנסת, כללים למתן הקלות במס לנישומים.

(ב) הנציב רשאי להתנות מתן הקלה במס בתנאים, לסייגה בסייגים, להגבילה בסכומים או בשיעורים ולקבוע כל הוראה

אחרת לענין זה, לרבות הוראות לענין עריכת שומה ותיקונה ולענין גביית המס.

לפי	לפי	לפי	לפי	לפי	לפי	לפי	לפי	לפי	נפח
שנת	שנת	שנת	שנת	שנת	שנת	שנת	שנת	שנת	המנוע
הייצור	הייצור	הייצור	הייצור	הייצור	הייצור	הייצור	הייצור	הייצור	
1990	1989	1988	1987	1986	1985	1984	1983	1982	1800-
660	600	550	510	420					1999
1,870	1,700	1,470	1,290	1,108	1,020				2000-
									2499
3,660	3,330	2,910	2,550	2,220	1,950	1,620			2500
									ומעלה
9,620	8,750	7,525	6,300	5,600	5,075	4,550	4,095	3,675	מרצדס
									2500)
									(מעלה)

1. (בוטלה).

2. היה סכום ההיטל פחות מ-100 שקלים חדשים - לא ייגבה היטל.

סכום	סכום	סכום	סכום	סכום	סכום	סכום	סכום	סכום	נפח
ההיטל	ההיטל	ההיטל	ההיטל	ההיטל	ההיטל	ההיטל	ההיטל	ההיטל	המנוע
בשקלים	בשקלים	בשקלים	בשקלים	בשקלים	בשקלים	בשקלים	בשקלים	בשקלים	
חדשים	חדשים	חדשים	חדשים	חדשים	חדשים	חדשים	חדשים	חדשים	
לפי	לפי	לפי	לפי	לפי	לפי	לפי	לפי	לפי	
שנת	שנת	שנת	שנת	שנת	שנת	שנת	שנת	שנת	
הייצור	הייצור	הייצור	הייצור	הייצור	הייצור	הייצור	הייצור	הייצור	
1990	1989	1988	1987	1986	1985	1984	1983	1982	1800-
660	600	550	510	420					1999
1,870	1,700	1,470	1,290	1,108	1,020				2000-
									2499
3,660	3,330	2,910	2,550	2,220	1,950	1,620			2500
									ומעלה
9,620	8,750	7,525	6,300	5,600	5,075	4,550	4,095	3,675	מרצדס
									2500)
									(מעלה)

1. (בוטלה).

2. היה סכום ההיטל פחות מ-100 שקלים חדשים - לא ייגבה היטל.

תוספת שניה

(סעיפים 22 ו-23)

ההיטל על אופנוע שנפח מנועו 601 סמ"ק או יותר:

שנת הייצור	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
סכום ההיטל בשקלים חדשים	260	300	340	380	440	480	540	600	660

תוספת שלישית

(סעיף 24)

היטל על כלי טיס:

סוג כלי הטיס	סכום ההיטל בשקלים חדשים
כלי טיס ששנת ייצורו 1980 ומעלה	6,000
כלי טיס ששנת ייצורו 1970 עד 1979	4,000
כלי טיס ששנת ייצורו עד 1969	2,000
כלי טיס שמשקלו כשהוא ריק אינו עולה על 180 ק"ג	500
כלי טיס שמשקלו כשהוא ריק הוא 181 ק"ג - 350 ק"ג	750
כלי טיס המונע על ידי מנוע סילון	15,000

תוספת רביעית

(סעיף 25)

סוג כלי השיט	סכום ההיטל בשקלים חדשים
כלי שיט שארכו מעל 7 מטרים ועד 10 מטרים ושנת ייצורו 1986 ומעלה	600
כלי שיט שארכו מעל 10 מטרים והספק מנועו עד 150 קילוואט	2,000
כלי שיט שארכו מעל 12 מטרים והספק מנועו עד 150 קילוואט	3,000
כלי שיט שארכו מעל 10 מטרים והספק מנועו עולה על 150 קילוואט	5,000

"ספק גז קטן" ו"בית זיקוק" - כהגדרתם בתקנות מכירת גז;

"תקנות מכירת גז" - תקנות הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה) (מכירת גז על ידי בתי זיקוק וספקי גז), התש"ע-2009;

"תקנות מסירת מידע" - תקנות הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה) (מסירת מידע בנוגע להספקת גז), התשע"ה-2015.

טור א'	טור ב'	טור ב'	טור א'
ההוראה	סכום העיצום הכספי	סכום העיצום הכספי	ההוראה
	1,110 שקלים חדשים		
(1)	בשל הפרה כלפי כל צרכן ולא יותר מ-169,130 שקלים חדשים	ספק גז שלא מסר בחשבון הגז כתובות צרכני גז או קוד זיהוי לאתר האינטרנט, בניגוד לתקנה 2 לתקנות מסירת מידע	
(2)	לספק גז קטן - 37,760 שקלים חדשים	ספק גז שלא העביר למנהל דוח בנוגע למחירי שירותי הספקת גז או שלא פרסם באתר האינטרנט שלו את הדוח האמור, בניגוד לתקנה 3 לתקנות מסירת מידע	
	לספק גז אחר - 75,530 שקלים חדשים		
	ואם בדוח חסר מידע או שחלק מהמידע שגוי - החלק היחסי מהסכומים האמורים בשיעור המידע		

האמורים	החסר או השגוי, לפי		
בשיעור	העניין		
המידע			
החסר או			
השגוי,			
לפי העניין			
5,640	5,640 שקלים	בית זיקוק שלא הודיע מהי תחזית כושר ההספקה שלו, על סטייה ממנה ועל משכה, בניגוד לתקנה 3 לתקנות מכירת גז	(3)
75,530	75,530 שקלים	בית זיקוק שסיפק גז לספק גז בכמות שונה מזו שהיה עליו לספק, בניגוד לתקנות 6 עד 8 לתקנות מכירת גז	(4)
33,820	33,820 שקלים	ספק גז שסיפק גז בכמות העולה על הכמות הכוללת המותרת, בניגוד לתקנה 9(א) לתקנות מכירת גז	(5)
טור ב'	טור ב'	טור א'	
סכום העיצום הכספי	סכום העיצום הכספי	ההוראה	
16,920 שקלים חדשים	בית זיקוק שלא הגיש למנהל דוח, בניגוד לתקנה 11(א) לתקנות מכירת גז		(6)
2,260 שקלים חדשים;			
ואם בדוח חסר מידע או שחלק מהמידע שגוי - החלק היחסי מהסכום האמור בשיעור המידע החסר או השגוי, לפי העניין	ספק גז שלא הגיש למנהל דוח, בניגוד לתקנה 11(ב) לתקנות מכירת גז		(7)

תוספת שישית

(סעיף 18ב1)

הגדרות

1.

(תיקון התשע"ח)

1. בתוספת זו -

"אישור" - כל אחד מאלה:

(1) אם המפר חייב, לפי דין, במינוי רואה חשבון מבקר - אישור שנתן רואה חשבון המבקר שמונה כאמור,

המבקר את הדוחות הכספיים השנתיים;

(2) אישור שנתן רואה חשבון או אישור שנתן יועץ מס מייצג כי נתון פלוני תואם לאמור במסמך שהוגש במסגרת

פעולת הייצוג של יועץ המס;

"יועץ מס מייצג" - כהגדרתו בחוק הסדרת העיסוק בייצוג על ידי יועצי מס, התשס"ה-2005;

"מחזור עסקאות" - מחזור עסקאות של עוסק כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975;

"רואה חשבון מבקר" - כהגדרתו בחוק החברות, התשנ"ט-1999.

הפחתת

סכומי

העיצום

הכספי

.2

(תיקון התשע"ח)

2. המנהל רשאי להפחית למפר את סכום העיצום הכספי, בשיעורים שלהלן, אם התקיימה אחת או יותר מנסיבות אלה:

(1) המפר לא הפר כל הוראה מהוראות פרק ד' או לפיו בארבע השנים שקדמו להפרה - 30%; לא הפר את אותה

הוראה בשנתיים שקדמו להפרה - 20%;

(2) המפר הפסיק את ההפרה מיוזמתו ודיווח עליה למנהל - 30%;

(3) המפר נקט פעולות למניעת הישנות ההפרה ולהקטנת הנזק, להנחת דעתו של המנהל - 40%.

הפחתה

בשל

נסיבות

אישיות

.3

(תיקון התשע"ח)

3. ראה המנהל, לגבי מפר שהוא יחיד, שההפרה נגרמה בשל נסיבות אישיות המצדיקות הפחתה של העיצום הכספי או

שהתקיימו נסיבות אישיות קשות המצדיקות שלא למצות את הדין עם המפר, רשאי הוא להפחית למפר את סכום העיצום

הכספי בשיעור של 20%.

הפחתה

בשל?

כמה

נסיבות

.4

(תיקון התשע"ח)

4. התקיימו לגבי מפר כמה נסיבות כאמור בסעיפים 2 ו-3, רשאי המנהל להפחית למפר מסכום העיצום הכספי את

השיעורים המנויים לצד אותן נסיבות במצטבר, ובלבד ששיעור הפחתה לא יעלה על 80% מסכום העיצום הכספי הקבוע

בשל אותה הפרה אם היתה זו ראשונה, ועל 70% ממנו, אם היתה זו הפרה שאינה הפרה ראשונה.

הפחתה
בשל
התחשבות
במחזור
5. עסקאות

(תיקון התשע"ח)

5. (א) מצא המנהל שסכום העיצום הכספי עולה על 5% ממחזור העסקאות של המפר, רשאי הוא להפחית את הסכום ל-5% ממחזור העסקאות שלו.
(ב) סעיף קטן (א) יחול בין אם הופחת סכום העיצום הכספי לפי סעיפים 2 ו-3 ובין אם לאו.
(ג) מפר המבקש הפחתה של סכום העיצום הכספי לפי סעיף זה, יגיש למנהל אישור, לעניין גובה מחזור העסקאות שלו, בתוך 30 ימים ממועד מסירת ההודעה על כוונת חיוב.

חיים הרצוג
יצחק שמיר
שמעון פרס
נשיא המדינה
ראש הממשלה
שר האוצר

[1.1] ס"ח 1273, התשמ"ט (7.4.1989), עמ' 28.

תיקונים: ק"ת 5214, התשמ"ט (31.8.1989), עמ' 1325;

ק"ת 5219, התשמ"ט (21.9.1989), עמ' 1434 [התשמ"ט (מס' 2)];

ס"ח 1303, התש"ן (8.2.1990), עמ' 53;

ס"ח 1314, התש"ן (6.4.1990), עמ' 136 [התש"ן (מס' 2)];

ס"ח 1406, התשנ"ג (7.1.1993), עמ' 20;

ס"ח 1445, התשנ"ד (9.1.1994), עמ' 51;

ס"ח 1530, התשנ"ה (6.7.1995), עמ' 340;

ס"ח 1554, התשנ"ו (8.1.1996), עמ' 27;

ס"ח 1705, התשנ"ט (2.3.1999), עמ' 120;

ס"ח 1785, התשס"א (4.4.2001), עמ' 221;

ס"ח 1882, התשס"ג (29.12.2002), עמ' 198;

ס"ח 1923, התשס"ד (5.2.2004), עמ' 287;

ס"ח 1997, התשס"ה (11.4.2005), עמ' 366;

ס"ח 2078, התשס"ז (18.1.2007), עמ' 85. הצ"ח - ממשלה 278, התשס"ז, עמ' 222;

ס"ח 2126, התשס"ח (7.1.2008), עמ' 124. הצ"ח - ממשלה 335, התשס"ח, עמ' 16 ועמ' 142;

ס"ח 2461, התשע"ד (24.7.2014), עמ' 638. הצ"ח - ממשלה 846, התשע"ד, עמ' 388;

ס"ח 2591, התשע"ז (29.12.2016), עמ' 71. הצ"ח - ממשלה 1083, התשע"ז, עמ' 184;
ס"ח 2666, התשע"ח (7.11.2017), עמ' 10. הצ"ח - ממשלה 1067, התשע"ו, עמ' 1260;
ס"ח 2880, התשפ"א (17.12.2020), עמ' 175. הצ"ח - ממשלה 1346, התש"ף, עמ' 528;
ס"ח 3117, התשפ"ד (19.11.2023), עמ' 142. הצ"ח - ממשלה 1542, התשפ"ב, עמ' 888;
ס"ח 3140, התשפ"ד (28.12.2023), עמ' 426 [התשפ"ד (מס' 2)]. הצ"ח - ממשלה 1692, התשפ"ד, עמ'
394.

[2]. סעיף 1ד17 בטל החל ביום 2.1.2025.

[3]. סעיף 18א(א)(4) בטל החל ביום 2.1.2025.

[4]. הסכומים הנקובים בסעיף 18א(א) ו-(ב) עודכנו לאחרונה בי"פ 11921, התשפ"ד, עמ' 2115 החל ביום 1.1.2024.

[5]. המילים "ולפי סעיף 1ד17(א)(3)" בסעיף 19(ב) - בטלות החל ביום 1.1.2025.

[6]. הסכם הקיבוצים מיום 12.12.89 בין הצדדים המנויים בסעיף 40(3) הוכרז כמהווה חלק מהסכם הקיבוצים (ק"ת 5306, התשנ"א, עמ' 194)

[7]. שלושה הסכמים שנחתמו בין התנועה הקיבוצית המאוחדת לבין הקיבוץ הארצי ולבין בנקים שונים ביום 20.3.96, 11.4.99 ו-14.5.06, הוכרזו כהסכמים נוספים לענין פרק ח' לחוק (ק"ת 5766, התשנ"ו, עמ' 1337; ק"ת 6085, התשס"א, עמ' 408; ק"ת 6575, התשס"ז, עמ' 680).

[8]. הסכומים הנקובים בתוספת החמישית עודכנו לאחרונה בי"פ 11921, התשפ"ד, עמ' 2115, החל ביום 1.1.2024.

//